

Takács Péter: Internet a terrorizmus árnyékában

Terrorizmus előretörése

Az elmúlt évtizedek felgyorsult világa magával hozta az információ fontosságát, az ahhoz való gyors hozzáférés igényének megnövekedését. Ez elmondható minden szervezet életére, igaz ez a kisebb szervezetektől a nagyobb szövetségi rendszerekig mindre, és sajnos a terrorszervezetekre is. Ez a folyamat együtt járt az informatika világának robbanásszerű fejlődésével, az Internet egyre fontosabb szerepet kapott.

2001. szeptember 11. után egy régi keletű fogalom került a civilizált világ érdeklődésének középpontjába. Ez a terrorizmus fogalomrendszere. A legkülönbözőbb nemzetközi szervezetektől kezdve - mint például az EU vagy NATO - a tudomány világáig mindenki vizsgálni kezdte a saját területén ezt az egyáltalán nem új jelenséget. Mára már nyilvánvalóvá vált, hogy napjaink felgyorsult világa erre a területre is rányomta bélyegét. A terrorizmus nem csak jellegében változott meg, hanem sajnálatos módon a világ rohamos technikai fejlődésével párhuzamosan, ennek az új világ technikai vívmányainak a segítségével új fegyverekre, eszközökre lelt.

Felismerte a *média* és a *titkos kommunikáció* fontosságát, az általuk elérhető nagyobb hatékonyságot.

A terrorizmus egyik megfogalmazása a következő:

„A terrorizmus az erőszak alkalmazásának, vagy az azzal való fenyegetésnek olyan stratégiája, melynek elsődleges célja félelem, zavar keltése és ennek révén meghatározott **politikai** eredmények elérése, vagy a hatalom megtartása.”¹ Könnyű belátni, hogy a tömegmédiá eszközeinek magáévá tételével sajnos jelentős sikereket könnyebben képes elérni a félelemkeltés terén, tehát jóval hatékonyabb lett egyik fő jellemzőjében.

A 21. század elején történt terrortámadásokra rugalmasan reagálva a civilizált világ, a nemzetközi szervezetek egységesen elítélték a terrorizmust, valamilyen formában kinyilvánították abbéli akaratukat, hogy a lehető legnagyobb mértékben felszámolják azt. A nagyarányú nemzetközi összefogás, a fellépő fenyegetettség rákényszerítette a terrorizmus szereplőit, hogy kommunikációjukat jobban rejtsek.

A sors furcsa fíntora úgy hozta, hogy a terrorizmus számára a megoldást a média és a megbízható kommunikáció kérdésére a fejlett világ legújabb, legfontosabb vívmánya az Internetet jelentette.

¹ <http://hu.wikipedia.org/wiki/Terrorizmus>

A biztos Internet

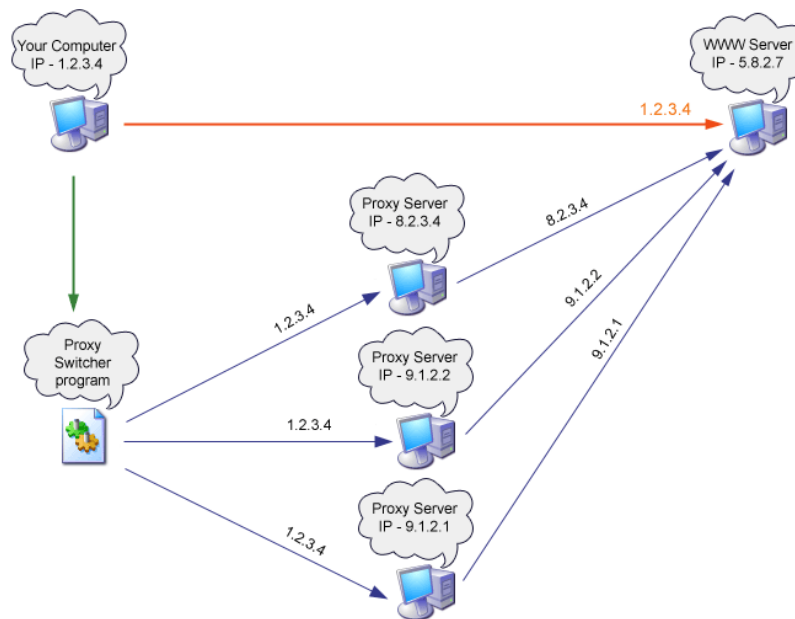
Aki egy kicsit is ismeri az Internet technológiáit, szerveződési rendjét, az tisztában van a legjelentősebb tényezővel: az Internet forgalma, kiterjedése óriási. Szűrni, elemezni még a nyílt, el nem rejtett információkat is lehetetlen, ez mind időben, mind erőforrásban hatalmas igényeket támaszt. Erre jelenleg egyetlen nemzet vagy szervezet sincs felkészülve. A problémát főleg technikai tényezők jelentik, de a jogi szabályzás sem megoldott. Rengeteg kérdést vet fel az Internet figyelése, például a személyiségi jogok terén. A jogi kérdések rendezésében az első pillanattól kezdve az USA az egyik élenjáró, de napjainkra már több európai ország próbál felzárkózni, Európai Unió kérdés lett a téma, főleg Nagy Británia valamint Németország ismerte fel a dolog fontosságát, de a dolog általában nem zökkenőmentes, óriási a „lakossági”, „magánjogvédő” ellenállás az ilyen jellegű törekvések ellen.

Védett kommunikáció

Már 2001 februárjában, tehát jóval a szeptemberi tragikus események előtt napvilágot látott a USA Today vizsgálati eredménye, miszerint a terrorizmus egyik akkori fő kommunikációs csatornáját a különböző azonnali üzenetközlő rendszerek jelentik. Ezek közül is a legnépszerűbbek a legnagyobb anonimitást biztosító, egyszerű chat szobák voltak. Ezt a nézőpontot később a CIA egyes tanulmányai is megerősítették. Mára már a különböző jelszóval védett fórumok kerültek előtérbe.

Közismert technikai megoldás, hogy úgynevezett proxy szerverek használatával optimális esetben teljes anonimitás érhető el web böngészés közben. Az országok sokszor nem azonos szintű jogi szabályzása sajnos lehetetlenné teszi az országhatárokat figyelmen kívül hagyó adatfolyamok követését.

Sokszor lehetetlen beazonosítani egyes kiindulópontokat, ha ilyen jogi kérdések miatt a lánc megszakad, ha az adott ország nem ad ki információt, hogy a fonalat vissza lehessen követni.

1. ábra Proxyk használata Forrás: <http://www.proxyswitcher.com>

A felderítést nehezítik a gomba módra elszaporodó adatrejtési technológiák, titkosító eljárások. Jó részük teljesen nyílt fejlesztésű, bárki által szabadon hozzáférhetőek az interneten. Jó példák erre a szteganográfián alapuló különböző eljárások, mikor valamilyen kép vagy hangfile-ba rejtett üzenetet csempésznek. Manapság azonban lassan eljárt az idő ezek felett az egyszerű megoldások felett, egyre kifinomultabb technikákat alkalmaznak adatrejtésre.

Média

A terrorizmus egyik fő fegyvere a megfélemlítés. Sajnos kitűnően felismerte a terrorizmus például a különböző video megosztó portálok nyújtotta ingyenes „reklám” lehetőségét.

Jó példa volt erre az amerikai Nick Berg vagy a brit Kenneth Bigley kivégzését bemutató vérfagyasztó videó. Egy-egy ilyen megrázó videó akár hónapokig is keringhet az Interneten, terjesztve a terrorizmus által generált félelmet, ideológiákat miközben megbújik a névtelenség álarca mögött.

2. ábra A Jó, a Rossz és a Média Forrás: <http://www.coxandforkum.com>

Az Internet egy másik ilyen reklám jellegű felhasználása mikor nyíltan, bárki számára szabadon elérhető weblapokon keresztül próbálják terjesztani ideológiáikat, világnézeteiket. Egyes szervezetek saját weblapokat üzemeltetnek, melyek letiltása sokszor országhatárokon átnyúló jogi nehézségekbe ütközik. Ha mégis sikerül 1-1 ilyen jellegű oldalt betiltani, akkor sem zár be a weblap, hanem csak szervert, országot cserélve üzemel tovább.

Virtuális világok

Amerikai titkosszolgálatok felmérései és a 2008 elején napvilágot látott jelentéseik szerint az online, virtuális világok lehetnek a következő áldozatai a terrorizmus Interneten történő terjeszkedésének, például ilyen áldozat lehet a Second Life. Ezek a virtuális világok egyre jobban hasonlítanak jellemvonásaikban, törvényszerűségeikben a való világra. Egyes hajmeresztő elgondolások szerint pár év múlva egész Világok jöhetnek létre, amik egyfajta kiképzőbázissá válhatnak a terroristák kezében, büntetlenül, a valóságtól távol szerezhetik meg ismereteiket, modellezhetik le egyes támadásaikat, majd ezeket a való életbe átültetve sikeresen hajthatnak végre terrorakciókat.

A dolog egyelőre nem aktuális, de a veszély valós. Ezekben a világokban közel lehetetlen követni az egyes szereplők kommunikációját, szabadon, büntetlenül kísérletezhetnek, terjeszthetik nézeteiket.

Természetesen a terrorizmus elleni harc zászlóshajója az USA, ha lemaradva is, de próbál lépést tartani, próbál a veszély ellen tenni. Egyik ilyen törekvése az Office of the

Director of National Intelligence² Reynard Project-je, mely kettős jellegű. A hivatal rövid beszámolója szerint: első lépésként megpróbálják szociológiai szempontból feltérképezni a virtuális világ szereplőit, szokásaikat, majd második lépcsőként megpróbálják elemezni az adatokat, elgondolást készíteni egyfajta szűrőre mely képes különböző minták alapján kiszűrni egyes gyanús tevékenységeket.

Küzelem

Összefoglalva láthatjuk, hogy az új technikai vívmányok, melyek a társadalom fejlődését segítik, egyben kétélű fegyverek is. Köztük az egyik legfontosabb az Internet nagyban megnövelte a terrorista szervezetek működő és túlélőképességét, hatékonyságát.

Mindezeket összevetve sötét, borús jövő vár az Internetre, az Internet felhasználóira és üzemeltetőire. Kihatással lesz ez a küzelem az élet minden területére, még ha előre nem is gondolunk bele. Komolyan érinteni fogja például a jogalkotókat is. Rengeteg kezdeményezés van az Internet szűrésére, kormányzati, állami irányítására. Ilyen törekvések léteznek az Európai Unió tagállamaiban is, de ilyen erősen demokratikus törvényi kerettel ez lehetetlen. De hasonlóan jó példa Kína is, ahol óriási állami erőfeszítésekkel próbálják ellenőrizni az Internet világot – szintén sikertelenül...

Linkgyűjtemény, Felhasznált irodalom

<http://itcafe.hu>

<http://hirek.prim.hu>

<http://www.agent.ai/>

<http://www.securifocus.hu>

² Az Amerikai Egyesült Államok hírszerzését koordináló hivatal